

VIJESTI IZ INOZEMSTVA

Uz 60. godišnjicu života prelata dr. Johannes Overatha

Njemački časopis »Musica sacra« br. 2 — 1973 donio je kratki članak prigodom 60. rođendana prof. dr. Johannes Overatha, počasnog predstojnika Međunarodnog udruženja za svetu glazbu (CIMS). Veći dio članka donosimo u prijevodu. »Slavljenik je bio 24. srpnja 1954. godine na 29. generalnoj skupštini Općeg cecilijanskog udruženja u Luzernu jednoglasno izabran za generalnog predstojnika ovog udruženja. Cilj njegova rada kao predstojnika udruženja bio je kako da se provede religiozno i teološki zasnovano muziciranje kod službe Božje. Na različitim zasjedanjima, konferencijama i kongresima i posebno u svojim spisima on se neumorno zauzimao za to kako da se odgoji što veći broj odgovarajućih ljudi za taj rad. Sigurno je da nije uvijek nailazio na odjek svojih planova, no činjenica da je na generalnom zasjedanju predsjedništva u Feldkirchu 1959. bio jednoglasno izabran za ponovnog predstojnika govori jasno o priznanju za njegova djela i zahtjeve. 1959. godine imenovan je počasnim kanonikom Palestrine, a 1960. papinskim kućnim prelatom. Bio je to dokaz njegovih velikih zasluga oko promicanja ugleda crkvene glazbe. Valja spomenuti ujedno da je Overath u listopadu 1962. godine bio određen za glazbenog stručnjaka na II Vatikanskom Koncilu. — Nakon što je u Brixenu 1964. godine istekao njegov mandat generalnog predstojnika, sav je svoj interes usmjerio na rad u Conciatio Internationalis Musicae Sacrae (CIMS) (udruženje je osnovano 22. studenog 1963.). Papa Pavao VI je imenovao Overatha za prvog predstojnika tog udruženja. On se neumorno zalagao za ciljeve te svjetske organizacije. Ona je naime tražila suradnju svih stručnih crkvenih glazbenika svijeta. Rezultat tog zalaganja jesu i dva izvanredno uspješna simpozija CIMS-a održana u uskrsnom tjednu u Salzbrugu 1971. i 1972. godine (i 1973. nap. ur.).«

Institut za crkvenu glazbu čestita slavljeniku 60. rođendan i želi da još dugo godina uspješno radi na polju crkvene glazbe. Uz čestitku Institut izražava duboku zahvalnost dr. Johannesu Overathu na pozivu naših glazbenih stručnjaka na Međunarodnu simpoziju CIMS-a u Salzburgu. Tim velikodušnim gestom on je nas i ostale slavenske narode zbližio sa zapadnom tradicijom i zajedničkom idejom da se uz pozitivne doprinose suvremene glazbe, očuva blago svete glazbe — »Thesaurus musicae sacrae«.

BONN, Deveti međunarodni tjedan orguljske glazbe, od 16. do 23. svibnja 1973., posvećen je Maxu Regeru u povodu stote obljetnice njegova rođenja. Grad Bonn je već u mjesecu ožujku o. g. oživio uspomenu na velikog stvaraoča danima posvećenim njegovom stvaralaštvu, dok je ovaj tjedan bio određen za izvođenje Regerovih djela za orgulje.

U crkvi Svetog Križa u Bonnu, koja je inače stalno mjesto za izvođenje koncerata u okviru međunarodnog tjedna orguljske glazbe, ovogodišnji tjedan organizirala je evangelička crkvena zajednica uz pomoć i suradnju grada Bonna i Instituta Max Reger, također iz Bonna. Program je priređen s nakanom da u struč-

nim krugovima kao i u redovima ljubitelja glazbe pobudi interes za Regerovo stvaralaštvo.

Na programu su čisto orguljska djela, zatim zborna glazba, solističke kompozicije, trio za violinu, violu i violoncelo itd. Jedan dan bio je posvećen orguljskom stvaralaštvu Regerovih učenika, u čijim se djelima odmah može zapaziti veći ili manji utjecaj njihovog velikog učitelja. To su: Joseph Haas, nakon II. svjetskog rata predstojnik konzervatorija u Münchenu, s kompozicijom »Introduction und Fuge« u fis-molu, Fritz Lubrich, Gottfried Rüdinger, Hermann Grabner, Čeh Jaromir Weinberger, koji bi trebao biti jedan od posljednjih Regerovih učenika; niz zatvara Paul Kröhne i njegov opus »Passacaglia und Fuge« u fis-molu.

Uz već navedene stvaraoce na programu su bila djela Messiaena, Joh. Seb. Bacha, Kaminskog, Peppinga, zatim češkog kompozitora Ebena, i suita švedskog kompozitora Bengt-Göran Skölda, skladana za ovaj međunarodni tjedan orguljske glazbe, inspirirana Regerovim stvaralaštvom i njemu posvećena.

Orguljaši — izvođači na ovom tjednu poznata su imena iz Zapadne Njemačke, Engleske, Norveške.

Prisustvovali smo prvom danu orguljskog tjedna na kojem je izveden slijedeći program s djelima Regera:

Fantasie über den Choral »Eine feste Burg ist unser Gott«, opus 27.

Gloria in excelsis Deo, opus 59, broj 8.

Choralvorspiele aus op. 67:

»Aus tiefer Not schrei ich zu dir.

Sollt' ich meinem Gott nicht singen.

O Lamm Gottes unschuldig.

Wachet auf, ruft uns di Stimme.«

Te Deum, opus 59, broj 12.

Sonate 2 d-moll, opus 60.

Improvisation

Invocation

Introduction und Fuge

Orguljaš koga je zapala čast da otvori međunarodni tjedan u čast Maxa Regera jest veoma interesantna ličnost. To je katolički svećenik, redovnik SVD, Karl Rass, rođen 1938. u Frauenfeldu, u Švicarskoj. Glazbu je studirao na državnom konzervatoriju u Kölnu i položio državni ispit 1970., a ispit koncertnih sposobnosti 1972. u klasi profesora Zimmermanna. U kratko vrijeme dao je velik broj koncerata u Austriji, Švicarskoj i Njemačkoj. Nikakvo čudo da je mladom umjetniku — svećeniku određen upravo prvi dan tjedna posvećena Regeru.

Najbolji znak da je koncert uspio jest burni i dugotrajni pljesak nakon što je umjetnik izveo posljednju točku programa. Bilo je to spontano priznanje biranog auditorija, većinom muzičara i intelektualaca, orguljaša, čiji su prsti tako vješto prebirali na tipkama koncertnih orgulja.

Pridružili smo se onom broju oduševljenih koji su čekali da se umjetnik pokaže na vratima kora da mu osobno odaju priznanje i čestitaju na uspjehu. Oprostili smo se od umjetnika s »do viđenja u Zagrebu«, gdje se nadamo da ćemo ga u skorij budućnosti vidjeti i da ćemo moći napajati svoju dušu tonovima kraljice instrumenata, koje u život dozivlju upravo čudesni pokreti njegovih prstiju.

A. Čunčić

München. Večer orguljske glazbe.

Dne 27. ožujka 1973. priređeno je veče orguljske glazbe u povodu stote obljetnice rođenja Maxa Regera u koncertnoj dvorani Herkules Residenz teatra. Na programu su bila djela Joh. Seb. Bacha i Maxa Regera.

Da je za javnost priređen program s djelima Bacha i njegovog pravog nasljednika (Regera naime zovu »zweiter Bach«) postoji za to opravdan razlog. Nijemci konstatiraju da se u Njemačkoj više Reger hvale nego li se svira i da je stoga velik dio njegovog umjetničkog stvaralaštva nepoznat. Regerova je glazba »nicht leicht verständlich, nicht sehr eingängig, vielleicht auch nicht sehr melodiös«. Sam Reger priznaje da neka njegova djela za orgulje zadaju ne male teškoće u izvođenju, ali on se osjeća mlad i neprestano traži nove putove u svom stvaranju.

Mladi organist imenom EDGAR KRAPP odlučio je da nam predstavi dio glazbene baštine Bacha i Regera. Prva točka bila je fantazija i fuga u g-molu od J. S. Bacha, a odmah je slijedila trio sonata u G-duru. Organist je pokazivao znakove nesigurnosti, gotovo neke treme. Sve to međutim nije bila posljedica neuvježbanosti nego motivirana posve drugim okolnostima. Umjetnik je sam planirao ovaj nastup, sam je pronašao koncertnu poslovnicu, sam sve financirao, i naravno — očekivao, hoće li doći slušatelji? Otud mala nervoza, koje je kasnije polako nestajalo zbog činjenice da niti jedno od 1.300 mjesta nije ostalo nepopunjeno, da je tu, u dvorani, poput jedne duše i jednog srca, prisutno mnoštvo, koje je svoje povjerenje dalo jednom mladom organistu. Ta se činjenica, posve jasno, odrazilila i na njegovo kasnije muziciranje. Bio je to Reger; njegova druga sonata u d-molu i simfonijska fantazija i fuga opus 57, zvana također »Infernophantasie«, skladana pod utjecajem studija Danteovog »Pakla«.

Tu smo umjetnika, u izvođenju Regera, upoznali, tu smo dobili stotruko preplaćenu cijenu koju smo dali za ulaznicu, u tim gotovo najtežim Regerovim djelima, on je briljirao. To je trebalo čuti i proživjeti, to muziciranje ne da se opisati.

Burni pljesak popratio je zadnju točku i umjetnika prisililo da se po četvrti put pokaže pred publikom. Kada pljesak nije prestajao, organistu ništa drugo nije preostalo nego da ponovno sjedne za sviraonik. Umoran i iscrpljen, ali oduševljen priznanjem slušateljstva, nastavio je s izvođenjem Regera; dva puta morao je tu točku ponoviti. I još ima onih koji tvrde da slušatelji nerado posjećuju koncerte orguljske glazbe. Publika je žedna čiste umjetnosti, voli i nagrađuje prave umjetnike, a istodobno ostavlja praznu dvoranu kada se za glazbalom nalazi lovac na priznanja i las-kave novinske stupce.

Da München nema jedne bolje koncertne dvorane, to smo često puta slušali, a sada smo se u to mogli uvjeriti. Arhitekti su za orgulje ostavili krajnje loši prostor, orgulje su ugrane iza kamenih stupova-nosača, imitacije klasičnih građevina, i zvuku ostaje malo prostora za njegovo širenje. Tek fortissimo orgulja nešto se čuje, a čim organist podigne ruke s klavijatura, dvorana ostane »prazna«. Plan za jednu modernu koncertnu dvoranu bio je u punom zamahu da bude i ostvaren, ali sve je, izgleda, palo u vodu. Po kuloarima se priča da se sve završilo s neslaganjem arhitekata i ekspanzija za orgulje.

Edgar Krapp rodio se 1947. godine u Bambergu, završio je konzervatorij u Münchenu, na kojem je bio asistent profesora Lehrndorfer-a. Na međunarodnom natjecanju u Berlinu osvojio je Mendelssohn-ovu nagradu. U godini 1971. postigao je prvu nagradu na dvadesetom međunarodnom natjecanju njemačkog radija i televizije u Münchenu. Od mjeseca listopada 1972. na konzervatoriju u Münchenu vodi svoj vlastiti razred za studij orgulja.

A. Čunčić

Međunarodni seminar »Heinrich Schütz«

U Schlüchternu kraj Fulde u SR Njemačkoj održava se od 3. do 13. kolovoza 1973. godine međunarodni Heinrich-Schütz seminar za zborove, ansamble i solo pjevanje. Informacije: Institut za evropske studije, Neuer Markt 14, A—1010 Wien. Rok prijave: do 1. travnja 1973.

»Grand Prix de Chartres«

Od 17. do 30. rujna ove godine održava se međunarodno natjecanje na orguljama. Pravo sudjelovanja imaju svi orguljaši koji do dana natjecanja neće završiti 35 godina. Može se na zahtjev dobiti oglasni tekst o repertoaru. Prijave se vrše na: Tajništvo Concours International d'Orgue, Association des Grandes Orgues de Chartres 75, rue de Grenelle, Paris 7e. Prijave poslati najkasnije do 1. srpnja 1973.

Kassel, Međunarodni radni tečaj za glazbu

Ovaj radni skup je objelodanio plan svojih priredaba za 1973. godinu. Taj plan sadržava preko 100 glazbenih tečajeva za laike i stručnjake. Glazbeni pedagozi, glazbenici od zanata, studenti i ljubitelji glazbe naći će tu široki izbor jednotjednih ferijalnih kurseva kao i priredaba preko vikenda za dalju izobrazbu u teoriji i praksi. Mladeži stoje na raspolaganju brojni međunarodni susreti u inozemstvu i tuzemstvu.

U ovoj se godini održavaju: tečajevi za kor i instrumente, tečajevi za vođenje kora i orkestra, za orkestralnu i komornu glazbu, za ritmiku i Orff-instrumentarij, seminari za aktualne probleme glazbene pedagogike, 14 međunarodnih tjedana glazbe u SR Njemačkoj i u drugim evropskim zemljama, tjedni glazbe za mladež i učenike. Adresa: IAM, 35000 Kassel — Wilhelmshöhe.

Od 26. VII. do 30. VIII. o. g. održat će se **Salzburške svečane igre** (Salzburger Festspiele). Između mnogih skladatelja koji su zastupani na igrama sa sa svojim skladbama navest ćemo samo neke: O. Messiaen: Et expecto resurrectionem mortuorum; I. Strawinsky: Canticum sacrum; W. Lutoslawski: Tri pjesme (poe-me) d'Henri Michaut; E. Krenek: Simfonijska elegija; A. Berg: Koncert za violinu; A. Berg: Lirska suita; Gudači kvarteti W. Lutoslawskoga i G. Ligetija; A. Schonberg: Kvartet br. 3 i 4.

Međunarodni svečani tjedni glazbe (Internationale Musikfestwochen) održavaju se u Luzernu od 15. VIII do 8. IX. Veliki dio programa zauzimaju djela Martina i Honnegera.